

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

DE CONCILIIS, ET|| ECCLESIA MILITANTE,|| QVATVOR LIRBRIS||
COMPREHENSA.||

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

II. Concilia generalia à Pontifice co[n]firmata, errare non posse, ex
Scripturis demonstratur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53873](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53873)

CAPVT II.

*Concilia generalia à Pontifice confirmata,
errare non posse, ex Scripturis demon-
stratur.*

AC vt à prima quæstione principium faciamus, hæretici huius temporis nullum Concilium esse volunt, quod errare non possit. Ita LUTHERVS asserit art. 28. & 29. & in lib. de Conciliis. Brennius in Confessione VVirttembergensi, capite de Conciliis. Calvinus lib. 4. Insti. cap. 9. §. 8. & in minori institutione, capite 8. §. 163. & sequentibus. Catholici verò omnes constanter docent, Concilia generalia à summo Pontifice confirmata errare non posse, nec in fide explicanda, nec in tradendis morum præceptis toti Ecclesiæ communibus. De Conciliis verò particularibus videtur esse aliqua dissensio inter Catholicos; cum enim istorum Conciliorum firmitas tota ferè pendeat ex firmitate Pontificis, ij qui dicunt Pontifices errare posse, consequenter dicere debent, etiam eiusmodi Concilia errare posse, quæ vt facilius, & clarius explicentur, duas propositiones constituemus.

• Sit igitur prima propositio. *Fide Catholica tenendum est, Concilia generalia à summo Pontifice confirmata, errare non posse, nec in fide, nec in moribus.* Probatur PRIMMO, testimoniis diuinæ Scripturæ, quæ ad quatuor Classes reduci possunt: In prima, erunt testimonia propria; in secunda, illa quæ probant Ecclesiam non posse errare; in tertia, illa quæ probant Papam non posse errare; in quarta, illa quæ probant Episcopos omnes, & Doctores Ecclesiæ non posse errare.

Testimonia propria sunt tria. PRIMVM est Matth. 18. *Vbi sunt duo vel tres congregati in nomine meo, illic sum in medio eorum.* CALVINVS non ad eò magni facit hoc testimonium, propterea quod ex eo videatur probari posse, etiam Concilium duorum hominum non posse errare. Sed is hoc testimonium non contemnet, qui obseruarit, argumētum

tum sumi non simpliciter ex his verbis, sed ex his verbis continuatis cum superioribus, & propterea addita argumentatione à minori ad maius. Dixerat enim antea Dominus de homine incorrigibili: *Dic Ecclesia, & si Ecclesiam nō audierit, sit tibi velut Ethnicus & Publicanus.* At ne quis Ecclesiam, siue congregationem prælatorum cōtemnendam putaret, adiunxit continuò: *Amen dico vobis, quacumq; ligaueritis super terram, erunt ligata & in caelo, &c.*

Et ne quis dubitaret de assistentia Dei, quando Episcopi cōgregati aliquem damnant, vel absoluunt, subiungit: *Vbi enim sunt duo vel tres congregati in nomine meo, ibi ego in medio illorum sum.* Quorum verborum hæc sententia est; Si duo vel tres congregati in nomine meo, obtinent semper quod petunt à Deo, nimirum sapientiam, & lumen quod sufficit eis ad cognoscenda ea, quæ ipsis necessaria sunt, quantò magis Episcopi omnes congregati in nomine meo, semper obtinebunt, quod iustè petunt, id est, sapientiam, & lumen ad iudicanda ea, quæ ad totam Ecclesiam dirigendam pertinent?

Itaque siue pauci, siue multi, siue priuati, siue Episcopi congregentur in nomine Christi, omnes habent Christum præsentem, & adiuuantem, & obtinent quod eis conuenit obtinere. Sed in congregatione paucorum & priuatorum adest Christus, vt eos adiuuet in rebus paruis, & priuatis; in congregatione autem Episcoporum adest, vt eos adiuuet in rebus magnis, & publicis. Ita hunc locum exponit, & hoc argumento vtitur Concilium Chalcedonense in epistola ad Leonem, quæ est post finem tertiæ actionis eiusdem Concilij. Item sexta Synodus, act. 17. Toletanum III. non procul ab initio. Item Innocentius Papa apud Gratian. dist. 20. canon. de quibus. Celestinus in epistola ad Ephesinum Concilium I. & Cyrillus in expositione Symboli Nicæni circa principium.

ALTER locus est Ioan. 16. *Spiritus Veritatis docebit vos omnem Veritatem.* Et ne putemus hoc dici solis Apostolis, & non etiam successoribus, cap. 14. apertè Dominus testatur Spiritum sanctum mansurum cum Apostolis in æternum, id est, cum eis, & cum successoribus perpetuò. At Episcopos seorsim existentes non docet Spiritus sanctus omnem veritatem,

tatem, ergo saltem Episcopos omnes in vnum congregatos docebit omnem veritatem: & sanè cùm non sit in Ecclesia maior aliqua cathedra, per quam Deus nos doceat, quam summi Pontificis cathedra, adiuncto consensu generalis Concilij, si hæc etiam cathedra falli potest cùm vniuersam Ecclesiam docet, nescio, quomodo vera sit illa promissio: *Docebit vos omnem veritatem.*

TERTIVS locus est Act. 15. vbi primum Concilium confidenter ait: *Visum est Spiritui sancto, & nobis.* Si autem illud Concilium, ex quo formam acceperunt omnia alia Concilia, asserit decreta sua, esse decreta Spiritus sancti, certè idem asserere possunt cetera legitima Concilia, que vniuersæ Ecclesie regulas credèdi, & operandi præscribunt. Illi enim Concilio adfuit Spiritus sanctus, quia id necesse erat pro Ecclesie conseruatione; at non minus aliis temporibus nouis hæresibus exorientibus id necessarium fuit, atq; etiam erit.

SECUNDA CLASSIS testimoniorum continet omnia illa loca, quibus probatur Ecclesiam non posse errare, neque in credendo, neque in docendo, qualia sunt illa: *Super hæc portam ædificabo Ecclesiam meam, & porta inferi non prævalent aduersus eam.* Matth. 16. *Et ego vobiscum sum usque ad consummationem seculi.* Matth. vlt. *Et Ecclesia Dei sicut columna & firmamentum veritatis.* 1. Tim. 3. & similia.

Ex his enim locis manifestè colligitur, Concilia generalia probata non posse errare, idq; duobus modis. PRIMO, quia tota auctoritas Ecclesie, formaliter non est nisi in prælato, sicut visus totius corporis formaliter est tantùm in capite, ergo idem est Ecclesiam non posse errare in definiendis rebus fidei, & Episcopos non posse errare; atqui, vt diximus, singuli seorsum errare possunt; igitur congregati in vnum errare non poterunt.

SECUNDO, Concilium generale repræsentat Ecclesiam vniuersam, & proinde consensum habet Ecclesie vniuersalis; quare si Ecclesia non potest errare, neque Concilium ecumenicum legitimum, & approbatum potest errare: porro Concilio generali vniuersam Ecclesiam repræsentari, Calvinus negat, sed facillè demonstrari potest. Nam in primis 3. Reg. cap. 8. apertè vocatur tota Ecclesia Israël, cœtus principum, qui cum Salomone conuenerant; nam nec fieri pote

poterat, vt omnis Israël, qui superabat numerum mille milium hominum, esset in eo templo simul; & initio capitis legimus, conuenisse ad regem sacerdotes, & capita singulorum tribuum.

PRAETEREA Athanasius in epistola de Synodis Arimini & Seleucia, & in epistola ad Episcopos Africanos. Epiphanius in fine Ancoratus. Eusebius lib. 3. de vita Constantini. Augustinus lib. 3. contra Donatistas, cap. 18. & lib. 2. cap. 4. & lib. 4. cap. 6. Gelasius in epist. ad Episcopos Dardaniae. Gregorius lib. 1. epist. 24. ad Ioannem Eulogium, aliosq; Patriarchas. Deniq; VIII. Synodo act. 5. vocant Concilium generale, conuentum orbis terrae, vel consensum totius Ecclesiae.

PRAETEREA Martinus V. in fine Concilij Constantiensis iubet interrogari suspectos de hæresi; An non credant, Concilium generale vniuersam Ecclesiam repræsentare. Item B. Cyprianus lib. 4. epist. 9. cum ait, Ecclesiam esse in Episcopo, sine dubio intelligit in omnibus Episcopis, esse omnes Ecclesias. **DENIQUE**, si in quolibet regno siue republica, id quod senatus, siue comitia statuunt, totius regni vel reipublicae dicitur, cur non idem dicatur de Ecclesiasticis decretis, quæ sunt consensu omnium Episcoporum?

TERTIA CLASSIS testimoniorum continet illa loca omnia, quæ probant Romanum Pontificem non posse errare in fide, quale est illud Luc. 22. *Rogavi pro te, vt non deficiat fides tua.* & si quæ sunt alia, quæ alibi explicata sunt; ex his enim colligitur euidenter Concilium à Papa confirmatum errare non posse. etsi enim sunt aliqui Catholici, qui existimant Pontificem errare posse, illi tamen dicunt tunc solum posse errare, quando non adhibet omnem diligentiam: at cum generale Concilium conuocatur, sine dubio adhibet omnem diligentiam in re illa inuestiganda; quid enim amplius facere potest? ergo saltem tunc omnium consensu non errabit.

QUARTA CLASSIS testimoniorum continet illa loca quæ docet Episcopos habendos esse, vt Pastores; audiendos, vt Magistros; sequendos, vt Duces: qualia sunt Lucæ 10. *Qui vos audit, me audit.* Et Hebr. 13. *Obedite præpositis vestris, & subiaceite eis.* Item illa, vbi dicuntur pastores Act. 20. & Ephes. 4. cum enim illi iubentur pascere, nos iubemur eos sequi

sequi

Sequi ad pascua; præsertim cum ad eum finem dicantur ab Apostolo constituti in Ecclesia Pastores, ut non circumferamur omni vento doctrine. Item illa, quibus vocantur Doctores, Matth. ult. *Docete omnes Gentes*. Et 1. Timoth. 3. & ad Tit. 1. Siquidem quo præcepto illi iubentur docere, eodem nos iubemur audire. Item illa ubi dicuntur speculatores *Speculatorem domus Israël dedi te*. Ezech. 33. quem locum de Episcopis exponunt Hieronymus, & Gregorius in Ezechielem. Quare non immeritò etiam dicuntur oculi Episcopi in Concilio Toletano VIII. cap. 4. & ab Ambrosio libro de dignitate sacerdotali, cap. 6. & profectò si iubentur Episcopi tanquam speculatores, & oculi nobis viam ostendere, & nos iubemur per eam viam incedere, quam illi nobis ostenderint. Denique illa, ubi Episcopi dicuntur patres, & ceteri dicuntur filij, ut Galat. 4. & 1. Ioan. 3.

Ex quibus omnibus locis ita possumus ratiocinari; Si nos iubemur à Deo audire & sequi Episcopos, ut Præpositos, Pastores, Doctores, Speculatores, Patres, certè vel illi nos fallere non poterunt, vel nos poterimus culpam in Deum reuocare: At sine dubio singuli Episcopi errare possunt, & aliquando errant, & inter se quandoque dissentiunt, ut nesciamus quisnam eorum sequendus sit, ergo saltem omnes simul præsertim in nomine Domini congregati, quando vno nos docent, errare non poterunt.

CAPVT III.

Idem probatur ex Patribus.

ACCEDAT secundò testimonium, & traditio veterum Patrum. Ecclesia, & Patres multa de Conciliis passim scribunt; unde constat, eos sensisse, Concilia generalia errare non posse. Affirmant primùm, Concilij generalis sententiam esse in causa fidei vltimum Ecclesiæ iudicium, à quo appellari non potest, quodque nullo modo irritari, vel retractari queat. Hinc autem apertissimè sequitur, eiusmodi Concilia non errare, nam alioquin iniquissimum esset cogere Christianos, ut non appellent ab eo iudicio, quod erroneum esse poruit.

Porro